

षडानन्द नगरपालिकाको पाँचौ नगर सभाको समुद्घाटन समारोहमा नगर प्रमुख श्री
वीरवल राईज्यूद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष आ.व. २०७८/७९ को
नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,
राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू,
सञ्चारकर्मीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू ।

१. वर्तमान अवस्थामा कोरोना भाईरस (कोभिड-१९) ले विश्वलाई नै आक्रान्त पारिरहेको अवस्थामा यस षडानन्द नगरपालिका पनि अछुतो छैन । यस किसिमको जटिल अवस्था सामना गर्दै नगरपालिकाको दीगो विकास, दीर्घकालिन सोच र लक्ष्यका साथ षडानन्द नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगर सभा सक्षम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गौरव महसुस भएको छ ।

आवाल ब्रम्हचारी गुरु षडानन्द अधिकारीको जन्मभूमी, कर्मभूमी र सामाजिक परिवर्तनका हस्ति विदुषी योगमाया न्यौपानेको कर्मभूमी भएको पवित्र तपोभूमी यस नगरपालिकाको भूगोल मात्र हैन प्राकृतिक रूपमा पनि विविधता युक्त छ । समाजको संरचना र बनौट पनि विविध छ । जुन हाम्रा मौलिक सम्पत्ति हुन । हामी सबैको दायित्व संरक्षण र सम्वर्धन गर्नु निर्वाचित जन-प्रतिनिधिहरूको परम कर्तव्य हो र कर्तव्य पूरा गर्नु पर्छ । मेरो नेतृत्वको यस स्थानीय सरकार, विकास निर्माण, सुशासन र समृद्धिका क्षेत्रमा सहमती तथा समन्वयका साथ अघि बढ्न प्रतिवद्ध छ । जुन कुरा पुरा गर्न सबै राजनीतिक दल, सरोकारवालाहरू, बुद्धिजीविरू र आम नागरिकहरूको साथ र सहकार्यका लागि आव्हान गर्दछु ।

आदरणीय नगर सभा सदस्यज्यूहरू,
थोपा थोपा गरी समुद्र बने झै सबै स्थानीय तह सुखी, खुसी र समृद्ध नभै प्रदेश र संघ खुसी, सुखी र समृद्ध नहुने भएकाले सुखी नेपाली संबृद्ध नेपालको नारामा नै केन्द्रित भएर यस षडानन्द नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु । नीति तथा कार्यक्रम तयार पार्दा यस नगरपालिकाको निम्न विषय र पक्षहरूलाई आधारहरूको रूपमा लिएको व्यहोरा प्रस्तुत गर्दछु ।

- ❖ नेपालको संविधान, २०७२ को प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका नीतिहरू, स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली एवं एकल तथा साझा अधिकार सूची,
- ❖ संघीय तथा प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेका, आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,

- ❖ संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- ❖ स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- ❖ नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा गरेको प्रतिवद्धताहरू,
- ❖ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा विभिन्न नियमावलीका प्रावधानहरू,
- ❖ स्थानीय तह क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,
- ❖ विकासका समसामयिक मुद्दाहरू: सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, कोभिड-१९ (कोरोना भाईरस) नियन्त्रण, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, रोजगारी, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बाल मैत्री, महिला मैत्री, अपाङ्ग मैत्री, वयवृद्ध मैत्री, वातावरण मैत्री, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, पूर्ण खोपयुक्त तथा उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू समावेश गरी स्थानीय शासन प्रणाली अवलम्बन गरिने,
- ❖ षडानन्द नगरपालिकाले आवश्यक देखेका विभिन्न विषयहरू ।

उपरोक्त आधारमा यो वर्षका योजना तथा बजेट कार्यक्रम छनौट गर्न निम्न प्राथमिकता क्षेत्र तोकिएका छन्:

- आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने,
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने,
- राजस्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने,
- सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,
- स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिताको अभिवृद्धि गर्ने,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि गर्ने,
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,
- स्थान विशेष संस्कृतिको पहिचान तथा प्रवर्धन गर्ने,
- नगरपालिका क्षेत्र भित्रका ऐतिहासिक व्यक्ति व्यक्तित्वहरूको योगदानको खोजी गरी जीवनी प्रकाशन गर्ने नीति यसै आ.व. देखी अवलम्बन गरिनेछ,
- कृषि तथा रोजगारी सहितको विकास निर्माण गरिनेछ,
- स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका कृषि उपजहरूलाई नगरपालिकाले बजारिकरण गरिने छ
- हरेक किसानहरूलाई व्यवसायी मूखी बनाई घर घरमा रोजगारी सिर्जना गरिने छ
- विश्वभरी कोरोना भाईरस (कोभिड १९) को कारणले विश्व अर्थतन्त्रमा भारी गिरावट आएको र विश्वको नागरिकहरू कोभिड-१९ को कारणले ज्यान गुमाउनु परेको छ यस्तो संकटमा यस षडानन्द

नगरपालिका पनि अछुतो रहन नसक्ने निश्चित छ, सो कुरालाई मध्यनजर गर्दै नगरपालिकाले स्वास्थ्य सुरक्षा र आर्थिक नीतिलाई वैज्ञानिक करण गरिदै लगिने छ ।

- गान्धी मेमोरियल हस्पिटल, दिङ्लामा विश्व स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुसारको अस्थायी २० शैयाको कोभिड अस्पताल सञ्चालनमा ल्याई संक्रमित नागरिकहरुको नगरपालिकाले निःशुल्क उपचार गराईरहेको छ । र पिसिआर परिक्षणको दायरालाई बढाई सम्पूर्ण नगरिकहरुलाई संक्रमणबाट मुक्त गराईने छ ।
- गान्धी मेमोरियल अस्थायी कोभिड हस्पिटलमा एम्बुलेन्स व्यवस्था गरिने छ ।
- कोरोना भाइरस (कोभिड १९) असरलाई मध्यनजर गर्दै नगरवासी युवा जनशक्तिहरुलाई कृषि तथा रोजगारी सहितको विकास निर्माण कार्यमा सहभागी गराईने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

नगर सभा सदस्यज्यूहरु,

अब म षडानन्द नगरपालिकाले तय गरेको क्षेत्रगत नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहान्छु:

१) स्थानीय कर र खर्च व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरु:

- भईरहेका करका दरलाई वैज्ञानिक र व्यवहारिक बनाउन तथा करको दायरा फराकिलो पार्ने नीति अवलम्बन गरी आन्तरिक तथा बाह्य श्रोत वृद्धि गरिनेछ ।
- प्रचलित कानुन बमोजिम उठाउन पाउने सम्पत्ती कर, घरबहाल कर, बहाल विटौली कर, व्यवसाय कर लगायत सम्पूर्ण कर शुल्क र दस्तुर सबै क्षेत्र समेटी घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । जडिबुटी, रुद्राक्ष, अलैची, चिराईतो, अम्लिसो, काठ, ढुङ्गा, गिठी, बालुवा जस्ता निकासीजन्य वस्तुहरुमा समय सापेक्ष निकासी कर लिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पर्यटन, जलविद्युत, खानेपानी, लकडी लगायतका विविध विषयमा प्राप्त नभएको रोयल्टी प्राप्त गर्न आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाईनेछ ।
- करको दायरामा आउने र नआउने, समयमा कर तिर्ने र नतिर्ने बीच फरक अनुभुती दिन कर छुट, दण्ड तथा पुरस्कार जस्ता कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- करका माध्यमबाट मदिराजन्य तथा सुर्तीजन्य वस्तुहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिईने छ ।
- नगरपालिकालाई तिर्नु, बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण कर शुल्क बुझाईसकेपछि मात्र सेवाग्राहीलाई कार्यालयले सेवा उपलब्ध गराउने नीतिलाई कडाईका साथ लागू गरिने छ ।

- स्पष्ट नतिजा प्राप्तीको सुनिश्चितता नभएका र पर्याप्त तयारी नभएका आयोजना र कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरिने छैन। वित्तीय अनुशासनमा कडाई गरी वित्तीय जोखिम घटाइने छ । स्थानीय संचित कोषको दोहन गर्ने प्रवृत्तिमा अंकुश लगाइने छ ।
- योजना र आयोजनामा बजेट विनियोजनलाई यथार्थपरक बनाउन योजना छनौटकै चरणमा प्राविधिक लागत अनुमान तयार गर्ने कामको थालनी गरिने छ । जस्तै: आयोजनाको डि.पि.आर., सडक लगत कट्टा, पूर्वाधार विकासको लागि आईई गरी योजना बैंकको व्यवस्था गरिने छ ।

२। कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी नीति

- षडानन्द नगरपालिकालाई कृषि क्षेत्रमा समृद्ध बनाउनका लागि निर्वाहमुखी खेती प्रणालीको अन्त्य गरी अनिवार्य व्यवसायमुखी किसान बनाउन व्यवसाय दर्ता गराउने वातावरण सिर्जना गरी सम्पूर्ण किसानहरूलाई फलफूल तथा तरकारी खेती गर्न प्राङ्गारिक मल तथा जैविक मल, विउ विजन निःशुल्क वितरण गरी कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्दै मौसमी तथा वेमौसमी खेती प्रणालीको विकास गरी फलफूल खेतीलाई विस्तार गर्दै ५ वर्ष भित्र नगरपालिकाका सबै वडाहरूका नागरिकहरूको आर्थिक स्थिति वृद्धि गर्ने लक्ष्य राखिएको छ ।
- नगरका वडा नं २, ३, ९, १० र १३ वडालाई चौरी, भेडा पालन पकेट क्षेत्र विस्तार गरी साउनेडाँडा, तिनतले, भिरथाप्ला, मैयुङडाडाँलाई पकेट क्षेत्र विस्तार गरिनेछ । उक्त क्षेत्रमा जडीबुटी खेती तथा संरक्षण क्षेत्र कायम गरिनेछ र सोही क्षेत्रलाई दाँते ओखर पकेट क्षेत्र घोषित गरी कार्यक्रम अघि बढाइने छ ।
- वडा नं ५ र ६ लाई फलफूल पकेट क्षेत्र र तल्लो बेल्टमा पशुपालन क्षेत्र घोषणा गरी कार्यक्रम अघि बढाइने छ ।
- वडा नं. २, ३, ४, ९, १०, १३ का अलैंची हुने क्षेत्रहरूमा अलैंची, क्यूवी, मेकाडोनिया पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।
- सुन्तला कागती पकेट क्षेत्र १, २, ३, ४, ५, ६, ८, १०, ११, १२ र १४ वडाहरूमा विस्तार गरिने छ । सबै वडाहरूमा तरकारी तथा खेती योग्य क्षेत्रलाई पकेट क्षेत्र कायम गरिने छ ।
- वडा नं २, ३, ९, १० र १३ को सम्भावित क्षेत्रमा जडीबुटी खेती तथा संरक्षण क्षेत्र कायम गरिने छ र सो क्षेत्रलाई आयुर्वेद योगमाया विश्वविद्यालयको कार्यक्रममा समावेश गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- माछा पालन पकेट क्षेत्र १ देखि १४ वडाका खोला किनारका जग्गाहरू र पानी मुल भएका क्षेत्रहरूलाई माछा पालन पकेट क्षेत्र कायम गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।
- बाखा तथा पशुपालन पकेट क्षेत्र कायम गरी कृषक युवाहरूलाई प्रोत्साहन गरिने वातावरण बनाई वैदेशिक रोजगारको लागि जाने संख्यामा न्यूनिकरण गरिने छ । र व्यवसायिक कृषकहरूलाई कृषि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- षडानन्द नगरपालिका वडा नं ८ को सेमिङ्ग स्थित सुन्तला कृषि अनुसन्धान केन्द्र धनकुटाको ल्याव टेष्टबाट उत्कृष्ट स्वाद भएको पाइएको हुनाले उक्त सुन्तलाको ब्राण्ड निर्धारण गरी बजारीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- वडा नं १, २, ४, ५, ६, ७, ११, १२ र १४ लाई आँप, लिची, कटहर तथा अन्य फलफुल पकेट क्षेत्र कायम गरी प्रधानमन्त्री कृषि कार्यक्रम लागु गरिनेछ । यस नगरपालिकाको वडा नं. १ देखी वडा नं. १४ वडाहरूमा कृषि समुह गठन गरी कृषि व्यवसायलाई प्रवर्दन गर्दै लगिनेछ ।
- रुद्राक्ष व्यवसायलाई नगदेवालीको रुपमा स्थापित गर्नका लागि वनपैदावरबाट हटाउने कानूनी बाधा अडकाउ फुकाउने र नगरपालिकाको ९ र १३ नं वडा बाहेक बाँकी सबै वडाहरूलाई रुद्राक्ष पकेट क्षेत्र घोषित गरिने छ ।
- नगरको १४ वटै वडाहरूमा बाँदर लगायत जंगली वन्यजन्तुबाट कृषि बालीमा हुन सक्ने सम्भावित क्षतिलाई नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- रासायनिक मल न्यूनीकरण गरी नगरलाई अर्गानिक नगरपालिका बनाउनको लागि चिसान क्षेत्र वडा नं. २, ३, ४, ८, ९, १० र १३ चिसान क्षेत्रमा कम्पोष्ट मल उत्पादन गर्नका लागि ठोस कार्यक्रम ल्याई सो उत्पादित कम्पोष्ट मल नगरपालिकाले खरीद गरी सम्पूर्ण वडाका किसानहरूलाई मल वितरण गरी कृषिमा सुधार गरिनेछ ।
- फलफुलहरूको कोल्ड स्टोर निर्माणको प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- नगर दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।
- यस नगरपालिकाले कृषि, पशु, साना घरेलु उद्योग, पर्यटन र सहरी विकासलाई आर्थिक विकासको संवाहकको रुपमा पहिचान गरेको छ । त्यसैले नगरपालिकाको, निजी व्यवसायको र सहकारी क्षेत्रको लगानी यी क्षेत्रमा केन्द्रित गर्न प्रोत्साहित गरिने छ । नगर क्षेत्र भित्रका प्रमुख कृषि बाली धान, मकै, गहुँ, फापर, फलफुल तथा नगदे बाली केरा, आँप, लिची, कटहर, सुन्तला, कागती, आलु, अलैंची, चिराइतो, अम्लिसो र पुशपालन तर्फ भेडापालन, बाखापालन, भैंसीपालन आदिको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी सहकारीको सिद्धान्त अनुसार कृषक समूह गठन गरी निर्वाहमूखी खेती प्रणालीको अन्त्य गर्नको लागि एक कृषक

एक व्यवसाय व्यवसायिक कृषि प्रणाली अपनाउन प्रोत्साहन गर्न र उत्पादित वस्तुहरूको बजार सुनिश्चित गर्ने नीति लिईने छ । नगरभित्र एक औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्न जोड दिईने छ । साविकका दश गा वि स लाई आधार मानी “एक गाँउ एक उत्पादन” कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रका १४ वटा वडामा हाल भईरहेको विकेन्द्रित वस्तीलाई एकीकृत वस्तीको व्यवस्था गरी बाँकी रहेका जग्गालाई चाक्लाबन्दी गरी सो क्षेत्रमा कृषि फार्मिङ्ग क्षेत्र घोषणा गरी आधुनिक कृषि प्रणाली अपनाईने छ ।

- षडानन्द नगरपालिका क्षेत्रमा लोप हुँदै गएका रैथाने जातको अन्नवाली जस्तै: धान, मकै, कोदो, फापर, जौ, गहुँको विउ संरक्षण गर्न सिड बैंकको व्यवस्था गर्न व्यवसायिक कृषकहरूबाट विउ खरिद गरि बाली लगाउने समय अगावै कृषकहरूलाई विउविजन वितरण गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ । साथै रैथाने तरकारी बालीहरूको विउविजन समेत सिड बैंक मार्फत खरिद गरी निःशुल्क वितरण गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३. शिक्षा सम्बन्धी नीति

“गुणस्तरीय शिक्षा र शैक्षिक पूर्वाधार नगर निर्माणको आधार” भन्ने नाराका साथ शिक्षा सम्बन्धी नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

- यस नगरक्षेत्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरूलाई प्रविधि मैत्री बनाई शिक्षकहरूको नियमितता बढोत्तरी गर्नका निमित्त इ—हाजिरी प्रणालीको सुरुवात माध्यमिक विद्यालयहरूबाट यसै आर्थिक वर्ष देखि लागू गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम, बालमैत्री कक्षा, बालमैत्री सिकाई व्यवस्थापन तथा विद्यार्थी दिवा खाजा, पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन निरन्तरता दिइनेछ ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई पुनर्ताजकी तालिमको व्यवस्था आवश्यकता अनुसार गर्दै लगिनेछ । जस्तै: विद्यालय लेखाङ्कन तालिम, कम्प्युटर, स्कुल ईमिस अपडेट, ईसिडि शिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विभिन्न तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा उत्कृष्ट छनौट हुने शिक्षक र विद्यालयलाई प्रोत्साहनका लागि उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण नगरवासी तथा बाह्य विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क उच्च शिक्षा दिदै आइरहको श्री षडानन्द बहुमुखी क्याम्पसलाई दिईने आर्थिक सहायतालाई आवश्यकताको आधारमा निरन्तरता दिईने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- शिक्षा क्षेत्रमा योगदानको आधारमा शिक्षकहरू तथा पूर्व शिक्षकहरूलाई पुरस्कार तथा सम्मान गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालयको नाममा आवश्यकता अनुसारको जग्गा नगरपालिकाबाट न्युनतम ३५०० रोपनी उपलब्ध गराइने छ साथै योगमाया विश्वविद्यालय स्थापना तथा सञ्चालन गर्न आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
- शिक्षक विद्यार्थीहरूलाई अनुशासन कायम गर्नको लागि विद्यालय पोशाक र परिचयपत्र अनिवार्य गराइने छ । अनुशासनलाई थप प्रोत्साहनको लागि स्काउट नीति सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा अवलम्बन गराइने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूको प्रत्येक ५/५ वर्षमा सरुवा गर्ने गराउने व्यवस्था गरिनेछ साथै विषयगत शिक्षकहरूको आवश्यक परेमा विद्यालयको आवश्यकता हेरी काजमा, अनुदानमा शिक्षक व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । यस कार्यलाई यहि आर्थिक वर्ष देखी लागु गरिने छ ।
- शैक्षिक क्षेत्रलाई राजनीतिक हस्तक्षेपमुक्त गराइने छ, विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्र बनाइने छ ।
- विद्यालय तहदेखि नै जीवन उपयोगी व्यावसायिक र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिइने छ । षडानन्द मा. वि. दिङ्ला र शारदा माध्यमिक विद्यालय झाँउपोखरीमा सञ्चालित कृषि प्राविधिक शिक्षालाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- अपाङ्ग, अनाथ, तथा टुहुरा बालबालिकाहरूलाई शिक्षाबाट वञ्चित हुन नदिन निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गर्न जोड दिइने छ ।
- षडानन्द बहुमुखी क्याम्पस, षडानन्द प्राविधिक शिक्षालय, षडानन्द मा.वि., रामचन्द्र मन्दिर परिषदसराई संस्थागत गर्दै लैजानको लागि नगरपालिकाले गुठी शाखा सञ्चालन गरी सो शाखाबाट कार्यक्रम संचालन गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- बाल शिक्षक लगायत सबै विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरू सहित जम्मा दरबन्दीका १३७ जनालाई मासिक दिदै आएको तलबमा रु. ३०००/- थप गरी तलब भत्ता (संघीय सरकारबाट थप रु. २०००/- सहित जम्मा रु. ११०००/-) उपलब्ध गराइनेछ । बाँकी रकमको हकमा नगरपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि गरेर, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरी निजहरूको तलबभत्ता नीतिगत रुपमा नै रु. १५०००/- तलब स्केलको व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- महेन्द्रोदय मा.वि. बोया, सन्त मा.वि. नेपालेडाँडा र चन्द्र सूर्य मा.वि. वैदारभञ्ज्याङ लगायतमा +2 (प्लस टु) र शारदा प्रा. वि.-४, केरावारीमा क्रमस आ.वि. सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- प्रत्येक विद्यालयको उत्कृष्ट छात्र र छात्रा गरि दुई जनालाई मेयर छात्रवृद्धि प्रदान गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- अरुण मा.वि. दिङ्ला लाई पनि नमूना विद्यालयको लागि सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- बाल शिक्षा नभएको सबै विद्यालयहरूमा क्रमस बाल शिक्षा लागू गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूको विषयगत दरबन्दी मिलानका साथै विद्यालयमा भौतिक सुधारका विशेष कार्यक्रमहरू ल्याई सबै विद्यालयलाई बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, प्रविधिमैत्री तथा वातावरणमैत्री बनाइदै छात्रवृद्धिलाई प्रभावकारी बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।

४. पूर्वाधार सम्बन्धी नीति

भौतिक पूर्वाधार विकास अन्य सबै विकासको आधारशीला भएको हुनाले यसै आ.व. मा षडानन्द न.पा. बाट विजुली उत्पादन गर्नका लागि यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न खोलाहरूमा विद्युत प्री फिजिविलिटी अध्ययन गर्ने काम गरिने छ । वडा नं १ नेपालेडाँडा र वडा नं २ कुदाककाउलेमा केन्द्रिय विद्युत प्रसारण लाइन यसै आ.व. मा विस्तारलाई निरन्तरता दिई सबै टोलहरूमा विद्युत विस्तार गरी नगरिकहरूलाई विद्युतको पहुँच पुऱ्याईने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

सडक विस्तार:

- "यातायात पुर्वाधार आर्थिक रुपान्तरणको आधार" भन्ने भनाईलाई आत्मसाथ गर्दै सतिघाट देखि दिला हुदै सदरमुकाम जोड्ने सडक कालोपत्रे गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिएकोमा हाल भईरहेको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिनका लागि निर्णयार्थ कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- षडानन्द नगरपालिकाको मुख्य व्यापारिक बजारहरूलाई आधुनिक शहरका मोडलमा विकास गर्नको लागि रिड रोड बनाउने कार्यको डिपिआर तयार गरी निमार्ण कार्यको थालनि गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रका सडकहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा वर्गीकरण गरिने छ ।

१। केन्द्रिय सडक:

का उदयपुर रानीटार देखी लेगुवा हुदै अरुण नदी कोरीडोर योगमाया मार्गको मझुवा वेशी सालपासिलिछो १ को बुडलिङटार हुदै संखुवासभाको फ्याक्सिन्दा अरुण तेस्रो सम्म योगमाया

कोशी कोरिडोरलाई वजेटको व्यवस्था प्रदेश संघ र नगरपालिकाले समेत वजेटको व्यवस्था गर्ने गराईनेछ ।

- ख। सतिघाट-सालमा-दिला बजार हुँदै वैदारभञ्ज्याङ्ग भोजपुर सडक,
- ग। तुर्के-लम्छुवा-सिउँडीवारी-केउरेनीपानी-न्यौपाने डाँडा- दिला भोजपुर सडक,
- घ। दिङ्ला-सालबोटे-आरुबोटे-झ्याँउपोखरी हुँदै पितिम-प्याउली विराटनगर सडक
- ङ। दिङ्ला-चिउरीबोटे-ल्याङ्ग-सोमबारे बौलिया ताँवू हुँदै लंखुवा सोलु मेयर सडक
- च। सतिघाट-सालमा-आँपटारी - वालुवानी-मझुवा हुँदै तावुटार हिलारी तेन्जङ्ग सोलु सगरमाथा मार्ग
- छ। दिङ्ला-सालमा- आँपटारी - वालुवानी वेंशी-किमाथाङ्गा मार्ग
- ज। वालुवानी वेंशी-नेपालेडाँडा-कुदाककाउले-भोटेछाप-साउने हुँदै दिक्तेल मुढे-काठमाडौं किमाथाङ्गा सडक
- झ। दिङ्ला-वैदारभञ्ज्याङ्ग-घोडेपाखा-भुल्के-साउने हुँदै दिक्तेल मुढे-काठमाडौं सडक
- ञ। तुर्के पुल - टाँरी-झ्याँउपोखरी - साङ्गपाङ्ग सत्तल - भोजपुर- काठमाडौं सडक
- ट। पितिम-बिहिवारे-भीरथाप्ला-पखुवा हुँदै साउने- दिक्तेल मुढे - काठमाडौं सडक

२। प्रदेश स्तरीय सडक:

- क। दिङ्ला-तुङ्गेछा- ढाँड गाँउ-साङ्गपाङ्ग-बोया-पोपोम्ला-हेलौछा-हिलेभञ्ज्याङ्ग सडक
- ख। दिङ्ला- मूलपानी-खार्ताम्छा-कुदाककाउले-दाङ्गमाया-दोभाने सडक
- ग। दिङ्ला- सेमिङ्ग-रिष्टाबोटे-खोट डाँडा हुँदै बोया- खमारे-पितिम याङ्गपाङ्ग सडक
- घ। दिङ्ला-साङ्गराङ्ग-वैद्य गाँउ-वाछा-कुदाककाउले-सोमबारे-खेवाछा हुँदै ताँवूटार सेरा सडक
- ङ। दिङ्ला सतिघाट तथा दिङ्ला सालबोटे झ्याँउपोखरी सडक केन्द्र तथा प्रदेशमा निरन्तरताको लागि अनुरोध गरिने छ ।
- च। तुर्के-पितिम-याङ्गपाङ्ग सडक

३। बाँकी रहेका सबै सडकहरू नगर स्तरिय सडक रहनेछ ।

❖ **सिचाई तर्फ:**

- छाँगैखोला संचाई आयोजना वडा नं. ३ खार्ताम्छा मुलगाउँ साविक वडा नं. ३, सञ्चालन गर्नको लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने छ ।

- वडा नं ४, ५ र ६ को लागि श्यामखोला सिंचाई आयोजना सञ्चालन गर्नको लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने छ ।
- वडा नं. ३ को नरकाउले सिंचाई आयोजनालाई सञ्चालनको लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- अधेरी कुलो, धारापानी कुलो निर्माण गरिनेछ ।
- वडा नं ७ र ८ को लागि खकुवा खोला र वडा नं. २ कुदाककाउले ताँबूखोला सिंचाई र साधीखोला सिंचाई आयोजना सञ्चालन गर्न गराउनको लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने छ ।
- हजारौं वेंशी सिंचाई आयोजनालाई व्यवस्थित गर्न गराउनका लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने छ ।
- वडा नं १३ को ठूलो खोला मुहान पातल हुँदै मुखिया टोल र चौरीखर्क मुहान गरी रेवा पोपम्ला सिंचाई आयोजना सञ्चालन गर्न गराउनको लागि प्रदेश तथा संघमा आवश्यक बजेट माग गरिने छ ।
- वडा नं. १ को चालिसे वेंशी सिंचाइ आयोजनालाई सञ्चालनको लागि प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- वडा नं. ५ को चिउरीबोटे सिंचाई आयोजना क्रमागतलाई निरन्तरता दिनको लागि बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- हजारौं वेंशी सिंचाई आयोजना र नखुवा खोला सिंचाई आयोजनालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- वडा नं ८ को छाँगै सिंचाई आयोजना सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिकाको क्षेत्र भित्रका १ देखी १४ वटै वडामा नमूना कृषि सिंचाई पोखरीको निर्माण गरिने छ ।
- माथि उल्लेखित सम्पूर्ण सिंचाई आयोजनाहरूको डि.पि.आर. कार्य अगाडि बढाईने छ ।

❖ पुल निर्माण तर्फ

- साल्पासिलीछो गाउँपालिका र षडानन्द नगरपालिका वडा नं २ को लंखुवा स्थित इर्खुवा खोलामा ट्रस पुल, र षडानन्द नगरपालिका वडा नं २ दोभाने सोलु जाने सडकमा इर्खुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गरिने छ ।
- वडा नं ७ र ८ जोड्ने बान्द्रे खोला, वडा नं १२ र अरुण गाँउपालिका बीचको नखुवा खोला, वडा नं २ को लंखुवाखोला, वडा नं ३ को श्यामखोला खरवारी र वडा नं ४ वैद्य गाँउ र वडा नं २ बाछ्रा जोड्ने चिर्खुवा खोलामा मोटेरेवल पुल निर्माणको लागि डि.पि.आर. गरिनेछ ।

- तुर्केमा ट्रस्ट पुल निर्माणको लागि डि.पि.आर. कार्य सम्पन्न भईसकेको हुँदा ट्रस्ट पुल निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायमा बजेट मागको पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका कार्यालयदेखि खार्ताम्छ हुदै कुदाककाउले जाने सडकमा पर्ने छाँगे चिर्खुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
- वडा नं. ७ र ११ जोड्ने खकुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गरिनेछ ।
- लम्सुवाको पुल निर्माण गर्न प्राविधिक समस्याको कारण ढिलासुस्ती भएको हुदा उक्त पुल निर्माणको लागि प्रदेश र संघीय सरकार संग जोडदार माग गरी २ वर्ष भित्रमा पुल निर्माण गराईनेछ ।
- वडा नं. १२ यगुवा खोला योगमाया कोशी कोरिडोर अरुण गा.पा. जोड्ने ट्रस पुल निर्माणको लागि आवश्यक डि.पि.आर. कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- वडा नं. ७ र ८ दोभान बान्द्रे खोला र वडा ८ र ११ जोड्ने खकुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माणका लागि डि.पि.आर. कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- वडा नं. ७ र १२ जोड्ने योगमाया कोशी कोरिडोर खकुवा खोलामा ट्रस पुलको निर्माण कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- षडानन्द नगरपालिकाको वडा नं ६ सतिघाटमा मोटेरेवल पुल निर्माणको लागि डि.पि.आर. कार्य सम्पन्न भईसकेको हुँदा पुल निर्माण कार्यको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- वडा नं ४ र वडा १ बाघछेका चिर्खुवा खोलामा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वडा नं ४ को तातोपानी खोलामा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वडा नं ४ र वडा १ जोड्ने दुवे वेंशी चिर्खुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वडा नं ९ को लमुखोलामा ट्रस पुलको डि.पि.आर. तथा निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वडा नं ४ स्थित काली खोलामा ट्रस्ट पुल निर्माण गरिने छ ।
- वडा नं ६ स्थित लम्सुवा झोलुङ्गे पुल निर्माण गरिने छ ।
- अर्धेरीघाटमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गरिने छ ।

❖ भवन निर्माण

- षडानन्द नगरपालिकामा अवस्थित षडानन्द बहुमुखी क्याम्पस भवन निर्माण गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- षडानन्द नगरपालिकामा वडा नं ८ मा निर्माणाधिन जनजाती संग्राहलय भवन सम्पन्न गरिने छ ।

- षडानन्द नगरपालिका वडा नं २ स्थित महिला सशक्तिकरण भवन निर्माण गरिने कार्यलाई अगाडि बढाईने छ ।
- षडानन्द सभा गृह वडा नं ७ गडीगाँउमा डि.पि.आर. कार्य सम्पन्न भईसकेको हुँदा भवन निर्माण कार्यको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- षडानन्द नगरपालिकाको सुविधा सम्पन्न कार्यालय भवन निर्माण गरिने प्रक्रिया साथै प्रत्येक वडामा सुविधा सम्पन्न वडा भवनहरूको निर्माण कार्यमा निरन्तरता दिईने छ ।
- साविक नगरपालिकाको जग्गा अपुग भएकोमा केही थप जग्गा जग्गादाताबाट थप गरी गराई सोही जग्गामा नगरपालिकाको कार्यालय, क्वाटर सहित सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाईने छ ।
- यस आर्थिक वर्षमा वडा नं १ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरी पर्याप्त मात्रामा औषधीको व्यवस्थापन साथै भवन निर्माण गरिनेछ । बाँकी रहेका सबै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाईने छ ।
-
- दिला बजार, वालुवानी बजार क्षेत्रका गुठीका जग्गाहरूमा नगरपालिकाले नगर विकास कोष संग साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गरी बजार विस्तार गरिने छ ।
- कैलाश डाँडामा रहेको शिवालय मन्दिर र साकेलाथान पुनःनिर्माण, वृद्धा आश्रम, वेदशाला, योगशाला र गेष्ट हाउस (पाहुना घर) निर्माण गरिने छ ।
- सुरक्षित, वातावरणमैत्री जनता नागरिक आवास कार्यक्रम वडा नं २, ३, ६, ७, १०, १२, १४ मा सञ्चालनमा रहेको हुँदा यस कार्यक्रमलाई यसै आ.व. मा सम्पन्न गरी बाँकी रहेका १, ४, ५, ८, ९, ११ र १३ वडाहरूमा यसै आ.व.मा आवास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ ।

५. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति

- घर घरमा पुगेर वृद्धवृद्धाहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- नेपाल सरकारको नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित बनाउँदै “म स्वस्थ मेरो नगरपालिका स्वस्थ” जस्ता कार्यक्रमहरूलाई अगाडि ल्याइनेछ ।
- अत्यावश्यक औषधि तथा उपचारको सहज व्यवस्थापन गर्नुका साथै बाल मृत्युदर तथा मातृमृत्युदर घटाउन महिला स्वयंसेविकाहरू र ग्रामिण स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरूलाई परिचालन गर्न स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन गर्न थप सेवा सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- घरघरमा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने नीति प्राथमिकताका साथ लागू गरिनेछ । सो का लागि स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई मौद्रीक र गैह्रमौद्रीक प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

- भारतीय राजदूतावासबाट निर्माण गरिएको १५ शैया क्षमताको गान्धी मेमोरियल हस्पिटल भवनमा हस्पिटल सञ्चालन गर्नका लागि भारतीय राजदूतावास, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार संग आवश्यक पहल गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- सञ्चालनमा रहेका गाउँघर क्लिनिकलाई प्रभावकारी सुदृढ व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ ।
- यस आर्थिक वर्षमा वडा नं १ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरी पर्याप्त मात्रामा औषधीको व्यवस्थापन साथै भवन निर्माण गरिनेछ । बाँकी रहेका सबै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।
- नगरपालिकाले यसै आर्थिक वर्षमा एम्बुलेन्स खरिदको प्रकृया बढाउने छ । प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा अन्य दातृ निकायहरु संग समन्वय अगाडि बढाइने छ ।
- हरेक वर्ष नगरपालिकाका विभिन्न वडा तथा स्थानहरुमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- कोभिड-१९ लाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य क्षेत्रमा विशेष बजेटको व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । सो अनुसारको कार्यक्रमलाई तदरूपताका साथ अवलम्बन गरिने छ ।

६. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति

- षडानन्द नगरपालिका वडा नं ४, ५, ६, ७, ८ र ९ समेतलाई एक घर एक धारा शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था गर्नका लागि लमुखोला खानेपानी आयोजना निर्माण कार्यलाई तत्कालिन निर्माण कार्यको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- नगरपालिका भित्रका १४ वटै वडाका नगरवासीहरुलाई शुद्ध खानेपानीको प्रबन्ध मिलाउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडाका केन्द्रहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको केन्द्र तथा १४ वटै वडाका केन्द्रहरुमा डम्पिङ साईटको निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ ।
- खानेपानी मुहानको सम्भाव्यताको अध्ययन गरि खानेपानी सरल पहुँचको सिजर्ना गर्न विभिन्न खानेपानी योजनाहरुको निर्माण गर्ने कार्यहरुलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- सम्भावना भएको क्षेत्रको पहिचान गरि खानेपानी र सिँचाईको योजना कार्यन्वयन गर्दै लगिने छ ।

- नगरपालिकामा सुविधा सम्पन्न खानेपानी कार्यालयको भवन र प्रत्येक वडामा खानेपानीको शाखा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र राष्ट्रिय गौरवको खानेपानी आयोजना वडा नं १ नेपालेडाँडालाई ष.न.पा. ३ कुनालुङ्ग कालो खोला मुहानबाट लैजान स्थलगत अनुगमन गरी डि.पी.आर. कार्यलाई अगाडि बढाईने, वडा नं २ लाई भुसुने, भैसे, अलैंचे मुहान र वडा नं ३ लाई छाँगो कालोखोला मुहान, वडा १०, ११ र १२ लाई नखुवाखोला सिरान मुहान तथा लमुखोलाबाट समेत र वडा १३ र १४ भालुखोप तथा गंगाटे साथै भिरथाप्ला पातल मुहानबाट एक घर एक धारा खानेपानीको व्यवस्थाका लागि डि.पि.आर. कार्य को लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं १०, ११ र १२ को लमुखोला वृहत खानेपानी आयोजनालाई निरन्तरता दिनको लागि आवश्यक बजेटको पहल गरिने छ ।
- वडा नं १३ भिरथाप्लालाई लुम्बा जोरखोला खानेपानी आयोजना यसै आ.व. देखी संचालन गरिने छ ।
- वडा नं १३ को सिमखेत हुदै कोलबोटे देखी रमिते मगर गाँउ सम्म खानेपानी आयोजना संचालन गरिने छ ।

७. उर्जा सम्बन्धी नीति

- "हाम्रो नगर, हाम्रो ठाँउ ! नगरवासीको लगानीले झलमल बनाऔँ !" भन्ने जस्ता नारालाई आत्मसाथ गर्दै जलस्रोतको धनी यस नगरमा रहेका खोलाहरुबाट नगरवासीको सेयर साझेदारी तथा सहभागिताबाट पाँच मेगावाट बराबरको विद्युत प्लान्ट निकाल्ने कार्यको योजना अघि बढाइने छ ।
- आगामी दिनहरुमा नगरपालिकाको केन्द्र र सबै १४ वटै वडा केन्द्रहरुमा सौर्य सडक बस्तीहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आगामी दुई वर्षभित्र नगरपालिका भित्रका सबै बस्तीहरुमा विद्युतको सरल पहुँचको सुनिश्चितता प्रदान गरिनेछ ।
- विद्युत नपुगेका टोल तथा घरधुरीहरुमा बैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गरिने छ ।

८. सामाजिक, संस्कृतिक तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति

- षडानन्द नगरपालिकाको साउने मैयुडडाडा, छाँगो झरना, भोटेछाप तथा मानेडाँडा, पखुवा भञ्ज्याङ्ग, रानीवन, सतिघाट, सहित अन्य स्थानहरु उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्य हो । यस क्षेत्रको विकास गर्न सके यो क्षेत्रमा आउने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्न सकिनेछ । अरुण नदीलाई प्रयोग

गरि व्याफटिङ्, बोटिङ् को माध्यमबाट आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्नका निमित्त व्याफटिङ् र बोटिङ्को लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । यस आर्थिक वर्षमा होमस्टे निर्माण गर्ने क्षेत्रको पहिचान गरि होमस्टे निर्माणको काम नमूनाको रूपमा सुरुवात गरिनेछ ।

- योगमाया समाधी स्थल मझुवा वेंशीमा योगमाया पार्क र योगमाया जन्मेको स्थानमा योगमाया प्रतिष्ठानको केन्द्रिय कार्यालय भवन, प्रवेशद्वार र सतिटारमा सति ढुङ्गा उत्खनन र सति ग्रीन पार्क निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिईने छ ।
 - ६ नं वडामा माङ्ग रक कलाइन्विङ्ग निर्माण गरि आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
 - ७ नं वडा स्थित कैलाश डाँडामा भूमेथान (साकेला थान) व्यवस्थापन तथा निर्माण गरिने छ ।
 - वडा नं. ७ गैरीचौरमा षडानन्द पार्क निर्माण गरिने छ र वडा नं. ४ टवार डाँडामा बुद्धको स्थाचु सहितको पार्क निर्माण गरिने छ । घ्याम्पेचौर रंगशाला नजिक सुम्निमा पारुहाङ्गको स्थाचु सहितको सुम्निमा पारुहाङ्ग पार्क निर्माण गरिनेछ । यस नगरपालिकाको उत्तरी क्षेत्रमा अवस्थित साउने डाँडामा विश्वकै सवैभन्दा अग्लो शिवालय र विश्वकै सवैभन्दा ठूलो गुम्बा निर्माण, यलम्बर स्थाचु निर्माण, छागें झरना, अरुण उपत्यका क्षेत्रहरु सतिघाट मझुवा वेंशी, कात्तिकेघाट, लगायतका क्षेत्रहरुमा सार्वजनिक निजी साझेदारीको प्रक्रियाबाट आवश्यक पुर्वधारका योजनाहरु नगरपालिकाबाट प्राथमिकताका साथ कार्यन्वयन गर्न निरन्तरता दिईने छ ।
- रिसोर्ट, कटेज, जलविहार, सन्चालनका लागि निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिईने छ । रामचन्द्र मन्दिर, सिताकुण्ड, कैलश डाँडा, हनुमान कुण्ड, पार्वती पोखरी, चामेश्वर मन्दिर, चामेश्वर पार्टीलाई निर्माण कार्यको निरन्तरता दिईने छ । चामेश्वर मन्दिर, पशुपति मन्दिर लगायतका पुरातात्विक धराहरुलाई संरक्षण सम्बर्धन गर्ने कार्यक्रम ल्याईने छ । दिँला रुद्राक्षको भुमि भएको हुदा दिँला बजार स्थित षडानन्द गुरुको पार्क अगाडि २१ मुखे रुद्राक्षको स्तम्भ निर्माण गरिने छ ।
- वडा नं १० र १३ सिमानामा पर्ने नखुवा टाईगर छङ्गछङ्गे झरनालाई व्यवस्थित र प्रवर्द्धन गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गरी नगरको पर्यटन क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
 - नगरपालिका क्षेत्रमा गठन भएका समुदायिक वन क्षेत्र भित्र पाईने जंगली जनवारहरुलाई प्रचलित संघीय, प्रदेश कानूनको पालना गर्दै साहसिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न शिकार नीति अवलम्बन गरिने छ ।

९. उद्योग सम्बन्धी नीति

- नगरपालिका क्षेत्रमा न्युन संख्यामा रहेका उद्योग तथा रोजगारीका अन्य अवसरहरूलाई व्यापक खोजी गरी सम्भावना रहेका काष्ठ उद्योग, पशुपालन उद्योग, पर्यटन उद्योग लगायत अन्य घरेलु तथा साना उद्योगहरूको प्रोत्साहन तथा विकास गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- षडानन्द कृषि औजार तथा खूकुरी उद्योग वडा नं ७ मा यसै आर्थिक वर्षमा स्थापना गरी सञ्चालन गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउनका लागि नगरपालिकाको वडा नं ६ मा षडानन्द औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिने छ । र सो क्षेत्रमा पर्ने लम्सुवाघाटमा कंक्रीट ह्युम पाईप उद्योग यसै आर्थिक वर्ष देखी सञ्चालन गरी नगरका हरेक सडकहरूमा आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१०. सूचना र सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी नीति

सूचना र सञ्चार प्रविधिविना समृद्ध समाजको परिकल्पना गर्न सकिँदैन । भरपर्दो संचार व्यवस्था हुन नसक्दा यहाँका जनता समय समयमा सञ्चार विहीन हुनुपरेको अवस्था विदितै छ सो समस्या समाधानका लागि सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गरि समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

नगरपालिकाका १४ वटै वडाहरूमा डिजिटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिने छ । टेलिफोनको विस्तार गर्न १४ वटै वडा कार्यालयहरूमा आईपी टेलिफोनी विस्तार साथै १४ वटै वडा कार्यालयहरूमा राजश्व तथा मालपोतलाई डिजिटल गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।

- सूचनाको हक सम्बन्धि ऐनलाई पूर्णरूपमा लागू गरिनेछ । आधुनिक सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आमजनताको पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
- जनताको सूचना तथा संचारको हकलाई प्रत्याभुत गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रक्रियाबाट १०० वाट सम्मको FM स्थापना गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिईने छ । त्यो व्यवस्था नहुँदा सम्मको लागि नगरपालिकाको सकारात्मक गतिविधि प्रसारण गर्नको लागि रेडियो कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्न दिईने छ ।
- प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाईलाई प्रभावकारी बनाउन नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सम्पूर्ण विद्यालयहरूलाई फ्री वाईफाईलाई क्रमस विस्तार गर्दै लाने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

११. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति

- “स्वस्थ र सिर्जनशील युवाका लागि खेलकुद र खेलकुदका लागि युवा” भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

- वडा नं १ देखी १४ वटै वडाहरूमा रंगाशालाको व्यवस्था गरिने छ ।
- खेलकुद विकासको पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ ।
- पारुहाङ्ग सुम्निमा रंगाशाला घ्याम्पे चौर, षडानन्द रत्न रंगाशाला, खगेन्द्र स्मृति रंगाशाला साङ्गपाङ्ग लाई सुविधा सम्पन्न रंगाशालामा स्थापित गर्न संघीय सरकारमा आवश्यक बजेट माग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- खेलाडीको क्षमता र खेलको स्तर वृद्धि गर्न नगरस्तरीय आधुनिक र सुविधा सम्पन्न खेल मैदान तथा आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिने छ ।
- प्रत्येक आर्थिक वर्षमा खेलकुदलाई प्रोत्साहन गर्दै राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड खेलकुद प्रतियोगितालाई र षडानन्द मेयर कप खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- खेल र खेलाडिहरूको वृद्धि विकासको लागि प्राथमिकताको आधारमा विभिन्न खेल प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१२. वातावरण सम्बन्धी नीति

वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी चेतना बढाई वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै वन, वन्यजन्तु, पशुपक्षी, वनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलाधार संरक्षण, वन फडानी नियन्त्रण, वन्यजन्तु चोरी—निकासी र वन पैदावार नियन्त्रण, वृक्षारोपण कार्यक्रम अन्तर्गत वार्षिक रुपमा एक घरबाट अनिवार्य न्यूनतम १०० विरुवा रोप्ने रोपाउने कार्यक्रम गरिनेछ, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण लगायतका विषयलाई महत्वका साथ सम्बोधन गरिनेछ । नगरपालिका केन्द्र र वडा केन्द्रहरूमा फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि डम्पिङ्ग साइडको निर्माण गरिने छ ।

१३. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी नीति

- जलवायु परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौति दिइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा जलवायु परिवर्तनलाई तल्लो तहबाट नै अनुकुलन गर्ने खालका गतिविधिहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यस क्षेत्रभित्र विद्यमान र आउन सक्ने प्रकोप तथा विपदहरूलाई समेत ध्यानमा राखी जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्य गर्ने विभिन्न निकायसँग सहकार्य गरि जलवायु परिवर्तनलाई उत्थानशील बनाउने नीति अख्तियार गरिनेछ ।
- जलवाला मैत्री कृषि प्रणाली अवलम्बन गरि स्थानिय स्तरको खाद्य सुरक्षा, पोषण तथा जिविकोपार्जनमा सुधार गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१४. भूसंरक्षण तथा वन सम्बन्धी नीति

- वर्षादको कारणले बाढी, पहिरो गई भू-क्षय हुने सम्भावनालाई न्यूनिकरण गर्न नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने सम्पूर्ण आयोजनाहरूमा बायो इन्जिनियरिङ्ग गर्ने कार्यलाई यसै आ.व. देखी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- सुख्खा ग्रस्त क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ ।
- विभिन्न सामुदायिक वन क्षेत्रमा सम्बन्धित उपभोक्ताहरूको आय आर्जनको लागि आयमूलक कार्यक्रम तथा वैज्ञानिक वन सञ्चालन गर्ने जस्तै सामुदायिक वन क्षेत्रमा लप्सी, टिमुर, रिष्टा, पाङ्ग्रा, चिउरी, अम्फि जस्ता खेती प्रणालीको लागि कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
- वातावरण संरक्षण संवर्धन गर्ने नीति तथा कार्यक्रमलाई समेत अवलम्बन गर्दै लगिनेछ, जस्तै हरेक नगर क्षेत्रका सडक दायौं बायाँ किनारमा सौन्दर्यतालाई र आयमूलक कार्यक्रमलाई समेत ध्यान दिदै वृक्षारोपणको कार्यक्रम यसै आर्थिक वर्षबाट थलनी गरिनेछ ।

१५. समावेशी विकास नीति

- महिलाविरुद्धका सबै किसिमका हिंसा र विभेद प्रभावकारी ढङ्गले अन्त्य गरिनेछ ।
- बालविवाह, बहुविवाहलाई पूर्णत निषेध गरिनेछ, महिलालाई रोजगारीमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नेपाली समाजबाट जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत पुर्ण रूपमा उन्मुलन गरिनेछ । सविधानद्वारा प्रदत्त दलित समुदायका हकहरूको कार्यान्वयन गरिनेछ । समाजमा दलित समुदायको हकहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । समाजमा दलित समुदायको न्याय र समानता स्थापना गरिनेछ । जातीय भेदभाव, उचनीच तथा छुवाछुत प्रथा लागू गर्ने अपराधिलाई आजिवन कारावासको कानुनी व्यवस्थाको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई स्वयंसेवामा उत्प्रेरित गरी राष्ट्र निर्माणमा परिचालन गरिनेछ । शिक्षित र दक्ष युवालाई देशभित्रै उच्च पारिश्रामिक आधारित रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
- अपाङ्गताप्रतिको दृष्टिकोणमा सकारात्मक परिवर्तन गरिनेछ । शिक्षा सीप विकास र रोजगारीबाट उनीहरू भित्रको विशेष क्षमतालाई उजागर गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याइनेछ ।
- १४ वटै वडामा विशेष गरेर उत्पिडित, अपाङ्ग, न्यून आय भएको र एकल महिलालाई क्षमता अभिवृद्धि, जिविकोपार्जन सम्बन्धी सीप विकास तालिम जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी सो तालिम पश्चात उत्पादित वस्तुहरूको बजारिकरण नगरपालिकाबाटै गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१६. सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति (कल्याणकारी राज्य, दिगो सामाजिक सुरक्षा)

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पिडित, आर्थिक रूपले विपन्न, लोपउन्मुख लगायत लक्षित वर्गका लागि सशक्तिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।

- यसै आर्थिक वर्षबाट नगरभित्रका आधारभुत र माध्यमिक विद्यालयहरूमा किशोरी स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूको विवरण अनलाइन प्रणालीमा अद्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यक्रम संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने भएपनि लाभग्राहीहरूको विवरण अनलाइन अद्यावधिक गर्नुका साथै सामाजिक सुरक्षा बापतको रकम १४ वटै वडाहरूको बैङ्किङ प्रणाली मार्फत समयमा नै र सहज रूपमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- पञ्जीकरणको कार्य अनलाईन भईसकेको हुँदा यस कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ जसमा महिलाहरूको लागि विभिन्न सीपमूलक र जनचेतनामूलक कार्यक्रम, दलितहरूको लागि कार्यक्रम, जनजातीहरूको लागि कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिकहरूको आधारभूत हक, अधिकारको संरक्षण एवं सम्मानजनक र सन्तुष्टिपूर्ण जीवनयापनको लागि जेष्ठ नागरिकको उच्च सम्मान सहित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षाबापतको रकम पाए नपाएको सम्बन्धमा खोजी गरी नपाएको खण्डमा पाउने व्यवस्था गरिने छ ।
- योगमाया संग्राहलय र वृद्धाश्रम तथा षडानन्द संग्राहलय र वृद्धाश्रम निर्माण गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन स्थापनाका लागि बालमैत्री नगर घोषणाका आधारहरू तयार गरिने छ ।
- नगरभित्र स्थायी बसोबास भएका ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी उनीहरूको विशेष सम्मान गर्दै मासिक निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण गरिने छ ।
- नगर क्षेत्रभित्र निर्माण हुने सार्वजनिक पूर्वाधारलाई अपाङ्ग मैत्री बनाइने छ ।

१७. प्रधानमन्त्री रोजगार नीति

- यस पालिकामा विद्यमान बेरोजगारी समस्या न्यूनीकरण गर्न तथा विपन्न तथा जोखिममा परेका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई कम्तिमा १०० दिनको रोजगार प्रदान गर्न रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकामा योजना बैंक (श्रमिक सूचना बैंक) स्थापना गरी सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई विभिन्न सामूदायिक विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा काममा खटाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ठेक्का मार्फत संचालन हुने संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा समेत सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
- कोभिड १९ का कारण भारत लगायत तेस्रो मुलुकबाट रोजगार गुमाएर स्वदेश फर्केका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई व्यवसायिक कृषि क्षेत्रमा आवद्ध गराउन आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

- लागत अनुमान रु.१ करोड भन्दा साना आयोजनाहरूमा वातावरणीय असरलाई न्यूनिकरण गर्न डोजर, एक्साभेटर लगायतका मेसिन प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी श्रममूलक प्रविधिको विकास गरिने छ ।
- निजी, सरकारी तथा गैरसरकारी लगायत क्षेत्रहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई सीपमूलक तालिम मार्फत दक्ष जनशक्ति तयार गरिनेछ ।
- सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल आयोजना तथा कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामूदायिक आयोजना कार्यान्वयन गर्न क्षमता वृद्धि अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गरी स्वरोजगार बन्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति

नगरपालिकाको हरेक सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रविधि मैत्री गरि सेवाग्राहीहरूलाई कुनै प्रकारको विभेद नगरी उच्च प्राथमिकता दिई सेवा प्रवाह गरिनेछ । कार्यालयले आफै र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरूमार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुणात्मकता, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सूचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरूमार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरूलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीहरूलाई काम गर्ने खालको वातावरण सिर्जना गरिनेछ । साथै यो क्षेत्रमा सरकारी कर्मचारीहरू सँधै बसी उनीहरूमा जनताको सेवाभाव जागृत गराउने र नगरपालिकाका निर्णयहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तत्पर हुने अवस्थाको सिर्जना हुने वातावरण मिलाइनेछ । भौगोलिक क्षेत्रको विकटता समेतलाई मध्यनजर गर्दै काम गर्नुपर्ने बाध्यता भएकाले आगामी दिनमा कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । उचित र वस्तुनिष्ठ मुल्याङ्कनको आधारमा कार्यको प्रकृति हेरी कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकास तालिम, पुरस्कार तथा दण्ड-सजायको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१९. राजस्व सम्बन्धी नीति

आर्थिक क्षेत्रका सबै गतिविधिमा स्वच्छता, जवाफदेही र प्रतिस्पर्धा कायम गर्न नियमनको व्यवस्था गर्दै सर्वांगीण विकास तर्फ राजस्व परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । राजस्वका दायराहरू फराकिलो बनाउँदै लगिनेछ । स्थानीय स्तरमा साधन र स्रोतको आवश्यकता पर्ने हुदा स्थानीय स्रोत जुटाउन गिटी ढुंगा बालुवा चुनढुंगा जस्ता प्राकृतिक स्रोतहरूको उपयोग र विक्री वितरण गर्न सम्भावित स्थानहरूको पहिचान तथा आइ.ई.ई. गरी आवश्यक कर संकलन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । स्थानीय स्रोत जुटाउनको लागि एकिकृत सम्पत्ति कर लगाई राजस्व उठाउने कार्य यसै आर्थिक वर्षबाट सुरु गरिने छ । आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएका वर्गलाई प्रकृति हेरी राजस्व छुट दिईने समेत व्यवस्था गरिने छ ।

राजश्वको चुहावट रोक्न सतिघाटमा गाडी सञ्चालन हुनु अगावै सिसि क्यामरा जडान गरी नगरपालिकाबाटै हरेक दिन प्रत्यक्ष निगरानी गरिने साथै अन्य ठाँउमा आवश्यकता हेरी जडान र राजश्वलाई डिजिटल माध्यमबाट संकलन गरी कर चुहावटलाई नियन्त्रण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

२०. सहभागिता सम्बन्धी नीति

सबै समस्याहरुको समाधान एकैपटक सम्भव छैन र हुनै सक्दैन । यसका लागि केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्थानीय तहहरु, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्थाहरु, दातृ निकायहरु, नागरिक समाज, प्रबुद्ध वर्गहरु तथा विकास साझेदारहरूसँग सम्वाद, सहकार्य र जनसहभागिताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । विकासको सुरुवात म बाटै नामक विशेष कार्यक्रम सुरुवात गरिने छ ।

२१. स्थानीय न्याय व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- समाजमा अनावश्यक रुपमा हुने विवाद र मुद्दा मामिलाहरुलाई प्रारम्भिक चरणमै स्थायी समाधान गर्न मेलमिलाप र मध्यस्थता साथै नगरपालिकाको न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- पिछ्छडिएको वर्ग र क्षेत्रका व्यक्तिहरुको न्यायमा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न कानुनी शिक्षा र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कानून विज्ञहरुबाट न्यायिक समिति, जनप्रतिनिधी र कर्मचारी लगायतलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

२२. सुशासन

- नागरिकहरुलाई पायक पर्ने स्थानमा एकिकृत सेवा केन्द्र स्थापना गरी नगरबाट जनताले प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- जनताप्रति उत्तरदायी तथा लोक कल्याणकारी नगर निर्माणको आधार बलियो बनाउँदै लगिनेछ । तीव्र सामाजिक—आर्थिक विकासद्वारा नगरवासीमा राजनीतिक परिवर्तनका लाभ पुऱ्याउनु नगरको मुख्य जिम्मेवारी बनाइनेछ ।
- सामाजिक जीवनका सबै क्षेत्रमा लोकतान्त्रिक प्रणालीको प्रवर्द्धन गरिनेछ । विधिको शासन सुदृढ तुल्याइनेछ ।
- संविधानप्रदत्त मौलिक हक र स्वतन्त्रताको पूर्ण उपभोगको प्रत्याभुती गरिनेछ ।
- सुचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी व्यवस्थालाई कुसल पारदर्शि र सेवाग्राहि मैत्री तुल्याइनेछ ।

२३. स्थानीय सार्वजनिक तथा शहरी सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- योजना बन्ने तर समयमै सम्पन्न नहुने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्न योजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्ययोजना बनाई नतीजा प्राप्तिलाई सुनिश्चित गरिनेछ र नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रमा जन्मथलो वा कर्मथलो भई आफ्नो जीवनको महत्वपूर्ण समय राष्ट्रिय सेवाका विभिन्न क्षेत्रमा लगाई अनुभव प्राप्त गर्नु भएका व्यक्तित्वहरुको पहिचान गरी वहाँहरुको ज्ञान, सीप,

क्षमता र अनुभव नगरपालिकाले सर्वाङ्गीण विकासमा प्रयोग गर्न “प्रवर्द्धन समूह” गठन गर्ने नीति लिईने छ ।

- नगरपालिकाबाट भएका राम्रा अभ्यास र सम्पन्न भएका कार्यहरूको स्वेत पत्र प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- सबै नगर सभाका सदस्यहरूको उपस्थितिमा नगरस्तरीय समिक्षा बैठक हरेक चार चार महिनामा बस्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- घर नक्शा शाखा, राजस्व संकलन शाखा, गुठी शाखा, सूचना तथा सञ्चार शाखा, महिला विकास शाखा, समाजिक विकास शाखालाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक र गुठीका जग्गाहरूको संरक्षण गरिने छ । यसका लागि सार्वजनिक र गुठी जग्गामा बनेका अनधिकृत संरचनाहरू हटाईने छ ।
- सिताराम गुठी शीलालेख बमोजिम नगरपालिकाको मातहतमा संचालन गरिनेछ ।
- दिँला बजार क्षेत्र भित्र रहेका पुरातात्विक संरचनाहरूलाई सोहि रूपमा जीर्णद्वार तथा पुनसंरचना गरी यसको ऐतिहासिक महत्वलाई प्रचारप्रसार गर्नुका साथै धार्मिक पर्यटनको गन्तव्यको रूपमा विकास गरिने छ ।
- आवाल ब्रम्हचारी षडानन्द गुरुले शिक्षा आर्जन, ध्यान एवं रामचन्द्र गुठी स्थापनाका क्रममा अध्ययन, अवलोकन एवं सहकार्य गर्नु भएका संघ संस्था एवं प्रतिष्ठानहरूसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गरी संरक्षण र प्रवर्द्धन प्रचारप्रसार तथा विकास निर्माण कार्यलाई अगाडी बाढाईने छ ।
- कार्यक्रममा दोहोरो हुन नदिन कुनै पनि एनजिओ तथा संघ संस्थाले नगर क्षेत्रभित्र कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व नगरपालिकाबाट अनिवार्य रूपमा स्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
- नगरपालिकाबाट प्लानिङ्ग परमिट नलिई जग्गा खण्डिकरण तथा घर घडेरी विकास गर्न पाईने छैन । जग्गा विकास गर्दा बाटो र सडक, खानेपानी, विद्युत, जस्ता भौतिक पुर्वधारलाई अनिवार्य बनाउने नीति लिईने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र खानेपानीको भरपर्दो र स्थायी आपूर्तिको लागि स्रोत पहिचान गरी दीर्घकालिन योजनानिर्माण गरी कार्यान्वयनको थालनी गरिने छ ।
- यस नगरमा विकेन्द्रिकित वस्तीलाई सुविधा सम्पन्न वस्ती निर्माण गर्नको लागि एकिकृत वस्तीको १४ वटै वडामा शुरु गरिने छ र नमूना वस्ती खार्तम्छा सिक्तेलटार र निगुरेबाट प्रवर्द्धन गरिने छ ।

२४. स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा आयोजना सम्बन्धी नीति

स-साना मर्मतसंभार र निर्माणका लागि मर्मतसंभार कोष स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । नगरको दीगो विकास र मर्यादा अभिवृद्धिका लागि सडक, मोटरेवल पुल, झो.पु., विद्युत, खेलकुद, खानेपानी र पार्कका क्षेत्रमा नगर गौरवका आयोजना छनौट गरी प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ । कृषि,

उद्योग, व्यापार, पर्यटन, शिक्षा स्वास्थ्य जस्ता क्षेत्रको प्रवर्द्धन हुने गरी र त्यस्ता क्षेत्रको पहुच बढाउने गरी सडक विस्तार र स्तरोन्नती गरिने छ । स्थानीय समुदायबाट सडकको दाँया बाँया वृक्षारोपण गरी रुख हुर्काएर त्यस्ता सडकलाई स्तरोन्नती गर्न प्राथमिकता दिईने छ । मुहान संरक्षण गरी खानेपानीको स्रोत वृद्धि गरिने छ र नगर क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण बस्तीहरूमा “एक घर एक धारा” अभियानको शुरु गरिने छ साथै जंगली जनवारहरूको लागि समेत विभिन्न सामुदायिक वन क्षेत्रमा पोखरी/कुवा उत्खनन् र संरक्षण गरिने छ । उर्जा संकटको न्यूनीकरण गर्न साना जल विद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जा जस्ता बैकल्पिक उर्जाको प्रवर्धन, विकास र विस्तारमा यस क्षेत्रका बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने नीति लिईने छ ।

नगर सभाबाट स्वीकृत वार्षिक विकास योजनाहरूको लागत ईष्टिमेट भदौ र असोज महिना भित्र सकी सम्झौता पुस मसान्त भित्र गरेर निर्माण कार्य चैत मसान्त भित्र सम्पन्न हुने गरी कार्य अगाडी बढाई विकास निर्माणमा प्राथमिकता हाँसिल गरिने छ ।

२५. भाषा संस्कृतिको संरक्षण र विकास सम्बन्धी नीति

- लोपोन्मुख भाषा र संस्कृतिको संरक्षण गर्न ध्यान दिइने छ । किराँत मातृ भाषा संरक्षण, प्रवर्द्धन र सञ्चालन गर्नका लागि यसै आर्थिक वर्ष देखी बजेटको व्यवस्था गरी सञ्चालन कार्यलाई तीव्रता दिईने छ । र नगर भित्र धार्मिक आस्था, प्रथा वा प्रचलनका आधारमा कसैलाई कुनै आघात वा मर्का पर्ने व्यवहार हुन नदिने नीति लिइने छ ।
- षडानन्द क्याम्पस लगायत नगर क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण पुरात्वत्तिक महत्वका क्षेत्रहरूको नक्शाङ्कन, डिजिटल प्रोफाईल, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलबन गरिने छ ।

२६. जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति

- कर्मचारीको कार्य संस्कृतिमा आमूल परिवर्तन गर्न समिति गठन गरि सुशासन कायम गरिने छ ।
- कर्मचारीको कार्यक्षमता वृद्धि गर्न आवश्यकतामा आधारित तालिम प्रदान गर्ने, प्रविधि मैत्री बनाउने तथा असललाई पुरस्कार र खराबलाई दण्ड दिने नीति लिइने छ ।
- नगरपालिकामा अवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरू समायोजन गरिने छ ।
- अन्य स्थानीय तहका राम्रा अभ्यासहरूलाई यस नगरपालिकामा भित्राउन सम्पूर्ण नगर सभा सदस्यज्यूहरूलाई अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

यी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा विकासलाई समावेशी र सामाजिक न्यायमा आधारित बनाई सुशासन कायम गर्ने र समृद्ध नगर र सुखी नगरवासीको दिर्घकालिन उद्देश्य प्राप्त गर्ने अटोटलाई केन्द्रमा राखिएको छ । जसबाट यस नगरलाई समृद्ध सुखी नगरको रूपमा स्थपित गर्न सबै नगरवासीहरू, जनप्रतिनिधिहरू

र राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको सामूहिक भूमिका अपरिहार्य हुने हुँदा कोभिड-१९ लाई परास्त गर्न हामी सबैको साझा प्रयासले सक्षम हुने क्रममा छौं भन्ने मेरो विश्वास छ ।

अन्त्यमा,

नगरको विकासका लागि रचनात्मक काम गर्नमा श्री आवल ब्रम्हचारी षडानन्द गुरु ज्यूको नगरवासी, जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीहरूमा आशिर्वाद रहोस् भन्दै सल्लाह सुझाव दिने र सहयोग गर्ने सबै राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, संचार जगत सबैमा धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

धन्यवाद ।।

वीरवल राई

मेयर